
Filosofický modul

Filosofie má dlouhodobě pověst náročné, temné, abstraktní a komplikované disciplíny. Byli bychom rádi, aby naši studující zažili filosofii jinak. Chceme, aby naše posluchačky a posluchači viděli, že filosofie poskytuje nástroje porozumění světu a jeho současným problémům. Filosofie zároveň hluboce souvisí s ostatními vědními disciplínami. Záměrně se věnujeme filosofickým směrům a oborům, které jsou interdisciplinární a stojí na pomezí s antropologií, uměním, literaturou, jazykovědou, genderovými studii, psychologii, religionistikou, logikou, politologií či dalšími sociálními a humanitními vědami. V řadě kurzů se zabýváme filosofickými interpretacemi současnosti, jejichž častým tématem jsou média, masová a populární kultura. Studium filosofie není memorováním historických nauk, ale zacvičováním se ve schopnosti promýšlet a zaujímat postoj k důležitým otázkám lidské existence.

Výuka filosofie je organizovaná do několika hlavních směrů: fenomenologie, filosofická antropologie, filosofie umění a estetika, politická filosofie, etika a ontologie. Nabízíme úvodní profilové kurzy, které tyto disciplíny rozvíjejí a umožňují studujícím, aby se blíže zorientovali v základních otázkách těchto směrů filosofického bádání. Je možné se na jeden ze zmíněných směrů v zásadě zaměřit a zužitkovat svůj záber u povinné zkoušky Úvod do filosofie a státní závěrečné zkoušky Filosofie v kontextu humanitních věd.

Tradičně patří do nabídky filosofie na bakalářském stupni velké přednáškové cykly. Po mnoho let probíhají na fakultě přednášky ke Kořenům evropské tradice. Tyto přednášky posluchače seznamují s kulturním, myslitelským, ale rovněž náboženským kontextem zrodu evropské civilizace v antickém Řecku, Římě či v křesťanské Evropě. Čtvrtým rokem bude pokračovat kurz věnovaný zájemcům o živé a originální filosofické uvažování s názvem Myšlení fenoménů současnosti, na němž se podílí trio J. Marek, O. Váša a J. Chavalka – po prvním roce věnovaném problému duchovních pouští současnosti, druhém roce hledajícím oázy smyslu a třetím roce věnovaném Odysseově cestě a nostalgii se letos stane tématem člověk post-humanismu a trans-humanismu, člověk na pomezí stroje.

Studijní povinnosti

V rámci Filosofického modulu existují čtyři studijní povinnosti:

- 1) Proseminář k interpretaci textu;
- 2) dvousemestrální povinný kurz Úvod do filosofie I., II.;
- 3) povinnost získat 16 kreditů (= 4 kurzy) z profilových povinně volitelných filosofických kurzů;
- 4) státní zkouška Filosofie v kontextu humanitních věd.

Proseminář k interpretaci textu

Smyslem Prosemináře k interpretaci textu je naučit se kriticky pracovat se čteným textem a samostatně psát krátká odborná pojednání. Při čtení je třeba se především naučit zaujímat kritický odstup od čteného textu a odlišovat od něj předsudky, které čtenář do porozumění textu vnáší. Dále je nutné naučit se rozpoznávat explicitní i implicitní východiska a případné teoretické předpoklady interpretovaného textu. Při psaní vlastních textů je pak nutné osvojit si základní zadané žánry (např. písemnou referenci odborného textu, vlastní interpretační pojednání apod.) a také elementární formální zvyklosti týkající se odkazování a uvádění bibliografických údajů. Na začátku prvního semestru jsou studující prezenční formy studia povinni zapsat se do jedné ze skupin Prosemináře k interpretaci textu, studující distanční formy jsou pak zapsáni do vlastní skupiny, a nikam se tedy přihlašovat nemusejí. Proseminář k interpretaci textu je ve studijním plánu doporučeno absolvovat do konce prvního semestru.

Úvod do filosofie I. a II.

Úvod do filosofie I., II. je dvousemestrální přednáškový cyklus zakončený zkouškou. Cílem kurzu je otevřít a zpřístupnit studentům a studentkám filosofický diskurz skrze představení základních otázek a problémů, které zakládají a zároveň průběžně utvářejí tradici evropského myšlení. Zimní semestr (I.) je zakončen zápočtem na základě testu. Letní semestr (II.) je zakončen ústní zkouškou, probíhající na bázi povinně volitelné literatury. Smyslem přípravy ke zkoušce je, aby se adepti na základě nabízené povinně volitelné literatury seznámili s centrálními otázkami a problémy filosofie, dále s příklady některých výrazných filosofických interpretací těchto tradičních problémů a nakonec s příklady primárních textů filosofické tradice. U zkoušky se pak ověřuje, zda studující přečetli zvolenou povinně volitelnou literaturu a zda jsou schopni samostatně s porozuměním referovat základní témata přečtených textů a odhalovat tematické souvislosti mezi nimi. Další pokyny ke zkoušce, seznam setů textů povinně volitelné literatury a ostatní studijní texty ke stažení naleznete po přihlášení do Studijního informačního systému (SIS) v detailu předmětu Úvod do filosofie II. Přípravu na zkoušku je žádoucí zahájit již v prvního semestru studia, nejlépe v souvislosti s Proseminářem k interpretaci textů. Úvod do filosofie je ve studijním plánu doporučeno absolvovat do konce druhého semestru.

Povinně volitelné kurzy

Filosofický modul nabízí profilové i neprofilové, tj. specializační kurzy. Povinnost získat 16 kreditů (= 4 kurzy) v rámci profilových povinně volitelných filosofických kurzů doporučujeme plnit v rámci 3. a 4. semestru studia, neboť tyto kurzy uvádějí do vlastní práce daného oboru, a tím zároveň studenta připravují na státní zkoušku. Zájemcům, kteří chtějí své studium zaměřit na filosofii s výhledem na pokračování v magisterském studiu filosofie, doporučujeme navštěvovat profilové povinně volitelné kurzy i nad rámec stanoveného minima čtyř kurzů. Zaměření na filosofii by mělo vyústit do bakalářské práce.

Státní zkouška Filosofie v kontextu humanitních věd

U státní zkoušky Filosofie v kontextu humanitních věd má adept na základě své filosoficky relevantní četby pojednat určité filosofické téma, adresující kvestii (otázku), již si ke zkoušce vylosoval. U zkoušky má pak především formulovat dané téma jako problém a předvést na základě své četby různé způsoby jeho uchopení a řešení.

Bakalářská práce

Oporou pro tvorbu bakalářské práce je Diplomní seminář, v jehož rámci studující v 5. semestru koncipuje projekt své bakalářské práce a v 6. semestru už prostřednictvím konzultací vlastní bakalářskou práci finalizuje. Bakalářské práce ve Filosofickém modulu se zaměřují na vybraná témata, problémy a otázky, čili nejde o historická pojednání o filosofech, nýbrž o věcná pojednání problémů a otázek. Ty lze sledovat buď u jednoho zvoleného autora v jejich postupném vývoji, nebo komparativně u více vybraných autorů, preferujeme přitom, aby výchozími zdroji byly primární texty filosofické tradice. Práce mají interpretační a srovnávací povahu a je v nich především zapotřebí vytyčit a formulovat zvolené téma jako problém, jehož rozmanité řešení se následně sleduje. Filosofické práce lze vypracovat v různé hloubce vzhledu do problémů, což umožňuje, aby je v rámci Filosofického modulu psali i studenti a studentky, kteří se do budoucna nechtějí specializovat na studium filosofie. Rozhodující jsou při psaní práce především schopnost správně vyložit vybraná pojednání, schopnost přiměřeného srovnání a interpretační invence, což jsou předpoklady s univerzálním uplatněním. Zároveň lze psát i práce, které překračují hranice jiných oborů, a to jak tematicky (např. práce na pomezí filosofie a psychologie, filosofie a antropologie, filosofie a politologie, filosofie a logiky, filosofie a teorie literatury apod.), tak také ohledně umožňujících předpokladů daných oborů (např. ohledně možností a mezí historické vědy atd.).

Mgr. Jakub Marek, Ph.D.

koordinátor Filosofického modulu